

Dni otvorených dverí na SPU v Nitre

Fakulty privítali
maturantov

strana 2

Predstavujeme VC ABT

Laboratórium aplikovanej
bakteriológie

strana 3

poľnohospodár

spravodajca Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

ročník 64 | číslo 6 | 21. február 2020 | nepredajné

K Medzinárodnému dňu materinského jazyka

Medzinárodný deň materinského jazyka bol vyhlásený organizáciou UNESCO v roku 2000. Pripomínajú si ho každoročne 21. februára. Slovné spojenie materinský jazyk pochádza z obdobia, keď bola matka ústrednou osobou v rodine. Bola zodpovedná za výchovu detí. A tak sa deti väčšinou naučili najskôr jazyk, ktorým hovorila ich matka.

Cieľom Medzinárodného dňa materinského jazyka je podpora jazykovej a kultúrnej rozmanitosti a viacjazyčnosti. Má predovšetkým upozorniť na skutočnosť, že jazyk, ktorý sa učíme ako deti, je dôležitou súčasťou našej kultúrnej identity. Na svete existuje okolo šesťtisíc hovorených jazykov a desaťtisíc menšinových, z ktorých viac ako polovici hrozí zánik. Jazyky silnejších národov vytlačujú jazyky slabších, ktoré sa už ďalej nebudú prenášať na budúce generácie a pomaly upadnú do zabudnutia. Keď jazyk zmizne, vymiznú aj časti histórie a kultúrneho dedičstva. V tento osobitný deň sa UNESCO venuje aj zdôrazňovaniu výučby cudzích jazykov a schopnosti komunikácie vo viacerých jazykoch. Pre mierové a harmonické spolunažívanie je jazyk najdôležitejším spôsobom vzájomného porozumenia a rešpektu. Jazyková a kultúrna rozmanitosť predstavuje univerzálne hodnoty, ktoré posilňujú jednotu a súdržnosť spoločnosti. Materinský jazyk je jazyk, ktorý sa učíme ako prvý. Je to primárny jazyk, naučený v ranom detstve bez formálneho vyučovania. Je s ním spojená kultúra, tradície, príslušnosť, spôsoby života. Ak kdekoľvek počujeme materinský jazyk, vzbudzuje to v nás pocit jednoty a dôvery. Jedno príslovie hovorí: „Dokonca aj tí, ktorí hovoria mnohými cudzími jazykmi, použijú svoj materinský jazyk, keď si zarežu do prsta.“ Materinský jazyk je základom k osvojeniu si ďalšieho jazyka. A jazyk je kľúčom k svetu. Je dôležitým predpokladom kultúrnej a sociálnej integrácie. Rečou slovenského národa je slovenský jazyk. 21. február vnímajme ako jedinečnú príležitosť na zvyšovanie úrovne používania spisovného slovenského jazyka a zároveň zvyšovanie povedomia našich občanov v oblasti jazykovej kultúry. Buďme hrdí na náš materinský jazyk! Odovzdávajme ho ďalej a ochraňujme ho!

PaedDr. Ľubomíra Moravcová, PhD.,
vedúca Katedry jazykov FEM

Záujem mladých ľudí o slovenský folklór v posledných rokoch rastie. Ako sa darí univerzitnému folklórnemu súboru ZOBOR, čítajte na 5. strane
Foto: archív FS

SPU nadviazala bilaterálnu spoluprácu s nórskou univerzitou v Tromso

Z prostriedkov Fondu pre bilaterálne vzťahy v rámci Grantov EHP a Nórska sa 7. februára uskutočnilo stretnutie predstaviteľov Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre s výskumníkmi na UiT The Arctic University of Norway. Cieľom iniciatívy s názvom Univerzitná spolupráca boli rozhovory o možnej spolupráci v oblasti vzdelávania, výskumu a spoločných vedeckovýskumných projektov.

Návšteva univerzity v Tromso nebola náhodná. Už v roku 2018 sem prostredníctvom programu Erasmus+ zavítali traja pedagógovia SPU. Počas terajšej návštevy rokovali zástup-

Prorektor SPU doc. Drahoš Lančarič a Ing. Hana Zach na stretnutí s pracovníkmi sekcie medzinárodnej spolupráce UiT Elin M. Ryseth a Kirsten Zachariassen

covia SPU s prof. Laurou Jaakola, vedúcou výskumníčkou Klimatického laboratória Fakulty biovied, rybného hospodárstva a ekonómie, Leidulfom Lundom, výskumníkom UiT Katedry arktickej a morskej biológie, Jorgenom Molmannom, vedcom inštitútu NIBIO a ďalšími troma administratívnymi pracovníkmi sekcie medzinárodnej spolupráce UiT. Našli sa mnohé prieniky spoločných tém, obe univerzity sa zúčastňujú na rovnakých projektových výzvach a riešia veľmi podobné výskumné úlohy. Otvorila sa aj otázka mobility študentov a zamestnancov.

Spolupráca oboch univerzít sa finalizuje prípravou podpisu Memoranda o porozumení. HZ

Interiér budovy univerzity v Tromso pripomína loďnú palubu
Snímky: HZ

Kam na vysokú: od Trnavy po Prešov

Blíži sa čas podávania prihlášok na vysoké školy. Množstvo študentov stredných škôl už teraz uvažuje nad výberom vhodnej školy a študijného programu. Pomôcť pri rozhodovaní o správnom výbere vysokej školy má ambíciu aj prezentačná výstava pomaturitného a celoživotného vzdelávania - Kam na vysokú, ktorá sa tento rok postupne konala v šiestich slovenských mestách.

Na sérii výstav, ktorá odštartovala v Trnave, pokračovala v Nitre, Žiline, Banskej Bystrici, Košiciach a končila v Prešove, sa zúčastnili aj zástupcovia šiestich fakúlt Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Stredoškólakom, ale i ďalším záujemcom o štúdium, odpovedali na otázky súvisiace s možnosťami vysokoškolského štúdia na SPU, s podmienkami prijatia na študijné programy, s jazykovým

Na výstave v nitrianskom PKO sa prezentovali vysoké školy aj zástupcovia z praxe
Foto: za

vzdelávaním, štipendiami, ako aj na otázky týkajúce sa života na univerzite a možností uplatnenia na trhu práce. „Bez kvalitného vzdelania je veľmi ťažké uplatniť sa na trhu práce. Toto si uvedomujú aj stredoškóľáci a pri výbere študijného programu sa oveľa pozornejšie venujú pokračovanie na strane 5

Park roka 2019: FZKI opäť bodovala

Súťaž Záhrada roka, Park roka a Detail roka s rovnomenými kategóriami je prezentáciou súčasnej úrovne krajinnnej architektúry na Slovensku. Predstavenie prihlásených diel a vyhlásenie víťazov tohtoročnej súťaže sa konalo 12. februára v Nitre, v rámci konferencie Záhradnícke fórum 2020, ktorej hlavnou témou je tento rok klimatická zmena.

V kategórii Park roka 2019 bola úspešná aj Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre. FZKI bodovala projektom Bylinné výsadby v záhradách Starého Biskupského Hostinca v Nitre, ktorý získal 3. miesto. Autorky projektu: Ing. Martina Šášiková, Victoria-trvalková škôlka a doc. Dagmar Hillová, PhD., z FZKI SPU v Nitre. Medzi realizátormi projektu nechýbali ani študenti FZKI pod vedením D. Hillovej.

Súťaž Záhrada roka, Park roka a Detail roka vyhlasuje od roku 2015 Spoločnosť pre záhradnú a pokračovanie na strane 4

Povodne a zmena klímy

Na Fakulte záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre sa od novembra 2019 realizuje projekt Podpora informačných aktivít zameraných na zníženie rizika povodní a na objektívne informovanie o nepriaznivých dôsledkoch zmeny klímy.

Ide o projekt z operačného programu Kvalita životného prostredia, pokračovať bude do septembra 2020. Hlavným koordinátorom projektu je prodekan pre vedu a výskum doc. Ing. Ján Horák, PhD., hlavnými účastníkmi sú: Katedra pokračovanie na strane 6

Technická fakulta SPU sa už po siedmy raz prezentovala v Mlynoch

Po predchádzajúcich úspešných ročníkoch Dňa otvorených dverí Technickej fakulty SPU v Nitre v obchodnom centre Galéria Mlyny sa fakulta pod vedením dekana prof. Romana Gálíka, 23. januára opäť úspešne prezentovala širokej verejnosti.

Cieľom podujatia bolo predstaviť celý rad tradičných, ale aj nových študijných programov, najmodernejšie prístrojové zariadenia a priblížiť aplikáciu vedy a výskumu na vybraných pracoviskách a katedrách s prepojením na priemyselnú prax.

„Myslím si, že toto podujatie má veľmi dobrý ohlas u verejnosti, pretože sa zaujímajú oň nielen študenti stredných škôl – uchádzači o štúdium na TF, ale aj ich rodičia, učitelia či návštevníci OC. Teší nás, že fakulta sa aj takto dostáva do povedomia verejnosti. O konaní podujatí sme informovali všetky stredné školy na Slovensku. Je všeobecne známe, že na trhu chýbajú technicky vzdelaní absolventi a domnievam sa, že nielen rodičia, ale najmä stredoškôláci si začínajú uvedomovať, že si treba vybrať také štúdium, ktoré ich pripraví pre prax. A Technická fakulta patrí do TOP dvadsiatky najlepších fakúlt na Slovensku z hľadiska uplatnenia absolventov v praxi. Prax je na našej fakulte nevyhnutná,“ povedal dekan TF prof. Roman Gálik. Dodal, že minulý rok prijali do prvého ročníka štúdia viac študentov ako v predchádzajúcich rokoch. Tiež informoval, že od akademického roka 2020/2021 majú uchádzači o denné bakalárske štúdium na TF SPU v Nitre možnosť vybrať si aj niektorý z dvoch nových študijných programov - automobilová doprava a manažérstvo prevádzky techniky. Novinkou je aj to, že študijný program riadiace systémy vo výrobnej technike, ktorý TF už viac rokov ponúka na bakalárskom aj inžinierskom stupni štúdia, od januára tohto roka získal akreditáciu v rámci systému EUR-ACE. Jeho absolvovaním budú študenti spĺňať najprísnejšie kritériá kladené na absolventov v európskej podnikovej praxi, jednoduchšie získajú príležitosti pre mobility v rámci EÚ, ich akademická kvalifikácia bude uznávaná autorizovanou agentúrou.

Katedry predstavili aj novinky

Osem katedier TF prezentovalo vo svojich stánkoch študijné programy, ukážky či výsledky vedeckovýskumnej a publikačnej činnosti, ako aj časť meracej techniky, s ktorou praktickú výučbu zabezpečujú. Pozornosť návštevníkov Mlynov pútali najmä praktické ukážky.

Katedra elektrotechniky, automatizácie a informatiky prezentovala dve novinky – zariadenie umožňujúce zahrať si na imaginárnom klavíri, fungujúce na báze 2D skenera. Ako nás informoval Ing. Patrik Kósa, na základe prerušenia optického signálu na pracovnej doske zahrá syntetizá-

Foto: Ján Csillag

tor rôzne tóny, tie sú rozmiestnené rovnako ako na reálnom klavíri. Ďalšia prezentovaná novinka - Vidíme neviditeľné – predstavovala zobrazenie turbulentných plynov, turbulentného prúdenia prostredníctvom kamery a vypuklého zrkadla. Okrem toho bolo predstavené zobrazenie prúdenia hustého vzduchu prostredníctvom takzvaného Moireho efektu.

V stánku **Katedry kvality a strojárskych technológií** si záujemcovia mohli prezrieť nový prístroj - ručný 3D skener, ktorý umožňuje rýchlo skenovať objekty väčších rozmerov. V praxi to znamená, že možno pracovať s naskenovaným obrazom. „Reálny naskenovaný objekt možno domodelovať, nemusíme ho prácnym spôsobom merať, skúmať ako niečo zakresliť a podobne,“ vysvetlil Ing. Juraj Baláži, PhD. Okrem skenera si mohli záujemcovia prezrieť boroskop, drobnú kameru na skúmanie štrbín a úzkych miest. Zaujala aj ukážka DP filtra z automobilu, ktorý bolo možné preskúmať uvedeným kamerovým zariadením a zistiť, v akom je stave. Zástupcovia katedry tiež prezentovali, akým spôsobom sú využívané aditívne technológie 3D tlače.

Študijné oddelenie prezentovalo možnosti štúdia na TF, novinky na fakulte, možnosti zahraničných stáží a podobne.

Katedra zariadení stavieb a bezpečnosti techniky, ktorá sa venuje hodnoteniu kvality prostredia a využitiu rôznych recyklátov a materiálov ako druhotných surovín, predstavila časť meracích a diagnostických zariadení s ich softvérovým príslušenstvom. Ako nás informovala doc. Jana Lendelová, medzi prístrojmi, ktoré prezentovali, bol hlukomer, luxmeter na meranie osvetlenia, prístroj na meranie CO₂, prístroj na meranie intenzity prachu vzduchu. Záujemcovia si mohli prezentovanú techniku aj vyskúšať.

Zástupcovia **Katedry strojov a výrobných biosystémov** prezentovali najnovšie publikácie zamerané na mechanizáciu rastlinnej výroby, špeciálnu mechanizáciu pre vinohradníctvo a presné poľnohospodárstvo. Ako povedal Ing. Martin Dočkalík, v stánku prezentovali najmodernejšie prístrojové zariadenia využívané vo výskumoch, napr. v systéme presného poľnohospodárstva, závlah a pod. Jeden z nich bol penetrometer, ktorý sa využíva na meranie utuženia pôdy po prejazdoch techniky po poli.

V rámci prezentácie činnosti **Katedry fyziky** Mgr. Peter Hlaváč, PhD., zaujal stredoškôľakov digitálnymi prenosnými zariadeniami na meranie hladiny hluku a množstva osvetlenia.

Katedra konštruovania strojov prezentovala výsledky dlhoročného vedeckovýskumného bádania v oblasti konštruovania strojov, aplikácie moderných počítačových metód pre konštruovanie. „Druhú časť prezentácie sme zamerali na oblasť bezpečnosti práce poľnohospodárskych strojov, ktoré pracujú na sklonenom teréne, čiže ide o matematické modelovanie dynamickej stability terénnych vozidiel pracujúcich v obťažnom teréne,“ informoval doc. Jozef Rédl. Predstavené boli aj publikácie určené na výučbu časti strojov a monografie z dielne katedry. V spolupráci s firmou Muehlbauer Technologies katedra prezentovala aj programový systém Solidworks, ktorý sa využíva na riešenie konštrukčných zámerov pre prax.

V stánku **Katedry dopravy a manipulácie** bola prezentovaná vedeckovýskumná činnosť. Ako uviedol Ing. Juraj Tulík, PhD., katedra disponuje kvalitnými výstupmi výskumu zameraného na hodnotenie a skúšanie biopalív, bioolejov, ich využitie a dopady na životné prostredie a pod. Zároveň bola prezentovaná spolupráca v tejto

oblasti s firmami napr. s českou firmou Jihostroj, ktorá má bohaté tradície a skúsenosti v odbore presného strojárstva. K dispozícii boli aj monografie, ktoré vznikli na základe výsledkov výskumu realizovaného odborníkmi katedry.

Už tradične veľký záujem vzbudila aj expozícia **Oddelenia dopravnej výchovy a služieb**, ktoré je súčasťou fakulty. Záujemcovia sa dozvedeli o možnosti absolvovať kurz v autoškole, ako aj o novinkách, ktoré toto pracovisko ponúka. Jednou z nich je možnosť absolvovať kurzy neobmedzene na všetky skupiny, počnúc malou motorkou až po traktor, nákladné auto, malé a veľké privesy či autobus. Prezentované boli aj výučbové materiály - CD zamerané na výučbu na autocvičisku medzi kužeľmi a CD Autoškola 2019, ktoré je vlastne vizuálnou pomôckou na poskytovanie teoretických znalostí. „Na CD frekventanti nájdu aj záverečné testy, čo im umožňuje overiť si svoje poznatky, ktoré získali počas teoretickej výučby,“ povedal Ing. Zoltán Záležák, PhD.

Vyberajú so zreteľom na uplatnenie v praxi

Stredoškôláci, najmä maturanti, sa aktívne zaujímali o možnosti štúdia na TF. Rezonovala najmä otázka uplatnenia sa v praxi po skončení štúdia.

Študenti Strednej odbornej školy Antonína Baťu v Partizánskom, prevažne z 3. a 4. ročníka odboru strojárstvo, zavítali na podujatie aj so svojím učiteľom programovania strojov Ing. Petrom Hitkom. Ako nás informoval, škola má dobrú spoluprácu s TF. „Už druhý rok nám beží odbor mechatronik, o ktorý je veľký záujem. V tomto odbore, ale aj v ďalších, môžu maši študenti pokračovať na TF. Prioritné je pre nich dobré uplatnenie sa v praxi. S katedrami TF spolupracujeme aj v rámci projektov – napr. meranie súčiastok a pod., čo našim študentom slúži pri príprave maturitných prác. V niektorých projektoch pokračujú už v rámci štúdia na TF,“ povedal P. Hitka. Vyzdvihol aj iniciatívu vedenia TF organizovať na pôde fakulty študentskú konferenciu, na ktorú budú pozvaní aj zástupcovia a študenti stredných škôl, s možnosťou prezentovať sa.

Maturant Martin Záhumenský, strojár zo SOŠ Antonína Baťu v Partizánskom, zdôraznil, že štúdium si vyberá len so zreteľom na uplatnenie v praxi. „Zvažujem štúdium na TF SPU, s ktorou spolupracujem v rámci viacerých projektov. Zaujmal ma študijný program riadiace systémy a myslím si, že počítačové technológie, programovanie možno široko uplatniť.“ *Renáta Chosraviová*

Deň kreativity pre stredné školy na FEM

Po úspešnom Dni vysokoškôľáka prišla Fakulta ekonomiky a manažmentu SPU v Nitre s novým konceptom náučno-propagačnej a zážitkovej akcie s názvom Deň kreativity. Jeho pilotný ročník sa uskutočnil 23. januára v priestoroch fakulty.

Ako informovala dekanka prof. Elena Horská, cieľom podujatia bolo tvorivou, zážitkovou formou priblížiť stredoškôľakom skúsenosti zo života študentov na fakulte. „Vedenie FEM vychádzalo z predpokladu, že budúci ekonóm, manažér či marketingový expert musí byť pripravený vstúpiť do konkurenčného prostredia a Deň kreativity predstavuje presne takéto prostredie,“ uviedla dekanka.

Pracoviská fakulty pripravili pre stredoškôľakov z partnerských stredných škôl tri tematické okruhy. Katedra ekonomiky gestorovala vzdelávaciu aktivitu Vieš rozmyšľať ako ekonóm? Staň sa ním na jeden deň. Študenti pracovali v skupinách a vyriešenú úlohu prezentovali pred odbornou komisiou.

Katedra účtovníctva zabezpečovala vzdelávaciu aktivitu Hľadáme človeka, ktorý pozná na všetko odpoveď: Účtovníka. Študenti pracovali individuálne a komisia udelila dve prvé miesta.

Katedra marketingu a obchodu, Laboratórium

Foto: archív FEM

spotrebiteľských štúdií a Centrum vzdelávacích a výskumných projektov pripravili workshop na tému Voňavý marketing. Komisiu obohatil praktickými skúsenosťami a postojmi aj zástupca spoločnosti Aroma marketing. Tento workshop zároveň priniesol do práce so študentmi výsledky realizovaného medzinárodného projektu Strategické partnerstvo č. 2018-1-SK01-KA203-046324 Implementácia spotrebiteľskej neurovedy a smart výskumných riešení v aromachológii. Na uvedených aktivitách sa zúčastnilo

38 študentov troch partnerských stredných škôl, ktorých na FEM privítala dekanka a počas akcie sprevádzala prodekanica doc. N. Turčeková, Ing. I. Košovská, PhD., Ing. A. Bakošová, Ing. T. Poláček a PhD. študenti Challenge Fund tímu, ktorí podujatie zároveň koordinovali. Okrem toho FEM navštívilo 65 študentov Hotelovej akadémie z Kežmarku, pre ktorých Centrum pedagogiky a psychologického poradenstva pripravilo workshop Spoznaj sám seba, ktorý viedla Mgr. Ing. Jana Rybanská, PhD. Počas neho sa študenti dozvedeli, aký študijný program na FEM by si mali vybrať, aby zodpovedal ich povahe. A to už je niečo naozaj zaujímavé!

„Najlepšie na celej akcii bolo, že potenciálni záujemcovia o štúdium na našej univerzite odchádzali domov plní dojemov a po ceste mohli diskutovať o riešeníach, komentovať prezentácie, skrátka, veríme, že FEM-ka ich naozaj vtiahla do života akčného a tvorivo rozmyšľajúceho vysokoškôľáka,“ povedala prof. E. Horská. *r*

Deň otvorených dverí na FEŠRR

Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja otvorila svoje dvere záujemcom o štúdium 14. februára. Zástupcovia fakulty informovali o podmienkach štúdia, študijných programoch a možnostiach uplatnenia.

Na 1. stupni štúdia na FEŠRR si maturanti môžu vybrať z troch akreditovaných študijných programov - regionálny rozvoj a politiky EÚ (aj v kombinácii v anglickom jazyku), rozvoj vidieka a vidieckeho turizmu, environmentálny manažment. Absolvent sa uplatní ako odborný pracovník vo verejnej správe, verejnoprávnych inštitúciách, v projektových útvaroch, v súkromných firmách a finančných inštitúciách, orgánoch miestnych samospráv doma i v zahraničí. Ako sa stredoškôláci dozvedeli, obsah štúdia vo všetkých akreditovaných študijných programoch FEŠRR je výrazne podporovaný výučbou svetových jazykov, s dôrazom na projektové, komunikačné a kooperatívne zručnosti študentov. Snahou fakulty je pripraviť kvalitných absolventov, ktorí obstoja na trhu práce aj v silnom konkurenčnom prostredí, akým je Európska únia. *r*

PREDSTAVUJEME LABORATÓRIÁ VO VÝSKUMNOM CENTRE AGROBIOTECH

Laboratórium aplikovanej bakteriológie

Medicínske odbory intenzívne napredujú, a to najmä pod vplyvom nových poznatkov zo základných vedných odborov, ako sú molekulová biológia, biochémia, biofyzika, genetika, informatika a i. Veľký význam zohrávajú technické vymoženosti súčasného obdobia.

Mikrobiológia - vznik

Vývoj a napredovanie medicínskych odborov nie sú rovnomerné. To môže sťažovať potrebnú kooperáciu odborníkov pri diagnostike, objasnení patogenézy, terapii a prevencii chorôb spôsobených baktériami.

Lekárska a klinická mikrobiológia sa rýchlo vyvíjajú, to sa odráža v systematike, taxonómii a nomenklatúre baktérií. Mikrobiológia vznikla s technickým vzostupom, keď túžbu po poznaní spojil človek s optikou a vznikol prvý mikroskop. Neskôr pri identifikácii baktérií, ale i ostatných mikroorganizmov, spolupracovala s chémiou (biochémiou) a v modernej dobe s imunológiou a genetickou, pri súčasnom intenzívnom využívaní informatiky. Každý nový poznatok mikrobiológii obohacuje o nálezy nových mikroorganizmov, určenie ich vlastností a pochopenie procesov pri vzniku chorôb človeka. Nie všetky mikroorganizmy človeku škodia. Je množstvo takých, bez ktorých by ľudský druh nebol schopný života.

Pri riešení konkrétnych situácií sa žiada vzájomná informovanosť medzi klinickými a laboratórnymi pracovníkmi. Pracovníci v laboratóriu musia disponovať progresívnymi metodickými postupmi, pomocou ktorých môžu zrýchľovať a spresňovať izoláciu a identifikáciu mikroorganizmov vrátane stanovenia ich citlivosti na antibiotiká. V tejto oblasti lekársku mikrobiológiu ovplyvňujú poznatky mnohých iných odborov vrátane pokrokov techniky, výpočtovej vyspelosti a informatiky. Základnou úlohou lekárskej (klinickej) mikrobiológie je identifikovať pôvod-

cu ochorenia, zaradiť ho do systému a určiť jeho dôležité medicínske vlastnosti, ako je stupeň virulentnosti, citlivosť na antibiotiká a chemoterapeutiká, prípadne príslušnými metódami posúdiť jeho patogenitu.

Metódy a prístrojové vybavenie

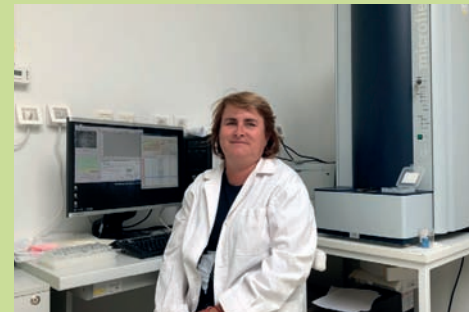
Laboratórium aplikovanej bakteriológie Výskumného centra AgroBioTech disponuje unikátnym prístrojovým vybavením, ktoré je špecifické svojím zameraním a umožňuje získavať kvalitné výsledky a výstupy. Jeho hlavným cieľom je pomocou hmotnostnej spektrometrie identifikovať mikroorganizmy prítomné v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu z rôzneho prostredia ako je voda, pôda, tráviaci trakt živočíchov a i. Vďaka objavom ionizačných techník v 80. rokoch vstúpila hmotnostná spektrometria do biologických vied a čoskoro sa ukázala ako skvelý nástroj pre proteínové analýzy najrôznejších vzoriek. Aplikácia v klinickej mikrobiológii bola logickým využitím týchto metód. V tomto smere sa ako najefektívnejšie ukázali metódy využívajúce MALDI-TOF MS Biotyper. Presná a rýchla diagnostika bakteriálnej vzorky je základným predpokladom pre cielenú a efektívnu liečbu, pre vyhodnotenie rizika kontaminácie potravín a vody, alebo pre rýchle vyhodnotenie bioteroristického útoku. MALDI-TOF MS Biotyper je v súčasnosti už štandardný nástroj pre bakteriálnu diagnostiku, veľmi dobre zvládne identifikáciu na úrovni rodu a druhu. Vyniká najmä svojou rýchlosťou, schopnosťou vyhodnotiť veľký počet vzoriek počas jedného vstupu, nenáročnosťou na prípravu vzorky a personálnu

obsľuhu. Tiež cena jednej analýzy je oproti ostatným metódam zanedbateľná.

Princíp metódy je založený na porovnaní získaného spektra celých buniek so spektrami obiahnutými v referenčnej knižnici. Tá je dodávaná spolu s komerčnými platformami prístrojov a používateľ ju môže následne rozširovať o svoje nazhromaždené a vyhodnotené dáta.

Získanie čistej kolónie kultiváciou je kľúčové pre úspešnú identifikáciu a nájdenie homológie získaného spektra s referenčnými spektrami. Jednotlivé vrcholy spektra nie sú typicky identifikované. Po tom, čo sú získané neznáme spektrá, vyhodnocujú sa možné diskriminačné postupy pre nájdenie zhody s referenčnými dátami pre úspešnú identifikáciu / typizáciu baktérie. S týmto cieľom sú využívané najrôznejšie komerčne dodávané alebo verejne dostupné softvéry.

Súčasťou vyšetrenia pri bakteriálnych a mykotických ochoreniach je zisťovanie citlivosti na antimikrobiálne liečivá. Ďalšou z možností využitia MALDI-TOF MS Biotyper je aj sledovanie prítomnosti karbapenemáz, využitie bakteriofágovej amplifikácie a bakteriofágov pre produkciu špecifických proteínov. B-laktámové antibiotiká sú najširšou skupinou v súčasnosti používaných antibiotík, do ktorej patria cefalosporíny, penicilíny, monobaktamy a karbapenémy. Rezistencia na tieto antibiotiká je najčastejšie spôsobená produkciou štiepných enzýmov-karbapenemáz alebo B-laktamáz, ktoré štiepia laktámový kruh a inaktivujú antibiotikum. Na detekciu karbapenemáz bola vyvinutá rýchla metóda využívajúca MALDI-TOF MS. Založená je na detekcii antibio-

Presná a rýchla diagnostika bakteriálnej vzorky je základným predpokladom pre cielenú efektívnu liečbu alebo pre vyhodnotenie rizika kontaminácie potravín a vody **Foto: archív MK**

tika (meropenemu) a produktov jeho rozkladu.

Vzhľadom na obrovské množstvo bakteriálnych kmeňov a rozdielnych postupov analýzy je v oblasti identifikácie mikroorganizmov ťažké hľadať jednoznačný konsenzus pre všeobecnú charakteristiku metód. Oproti bakteriálnej identifikácii vykazuje kmeňová typizácia vyššiu citlivosť na vykonanie jednotlivých krokov analýzy. Pre reprodukovateľnosť získaných dát je nutné jasne definovať postup prípravy vzorky a podmienky kultivácie. Následné vyhodnotenie získaných dát vyžaduje sofistikovanejšie prístupy a softvér. MALDI-TOF a iné MS technológie sú skvelým nástrojom pre kombinovanie s inými diagnostickými molekulárne biologickými metódami, ktoré umožňujú zvýšenie diskriminačného potenciálu a môžu byť cestou pre rýchlu diagnostiku zmiešaných vzoriek.

Prof. Ing. Miroslava Kačániová, PhD., VC ABT

FZKI otvorila dvere dokorán

Spoznať svojich budúcich učiteľov, vedenie fakulty, priestory, v ktorých prebieha výučba, porozprávať sa so súčasnými študentmi, dozvedieť sa všeličo o radoostiach, ale i úskaliach vysokoškolského štúdia... Aj to bolo cieľom Dňa otvorených dverí na Fakulte záhradníctva a krajinného inžinierstva, ktorý pre stredoškôľakov pripravili 7. februára.

Záujemcovia o štúdium mohli navštíviť rôzne stanovištia rozdelené podľa študijných programov, ktoré pripravili jednotlivé katedry. V stánku Katedry zeleninárstva sa dozvedeli prečo bylinky voňajú, koľko vitamínu C je skutočne v citróne a koľko v paprike alebo prečo je cena vonného oleja do aromalampy taká vysoká. Katedra ovocinárstva a vinárstva v rámci aktivity Jablčné šťavy inak predstavila menej známe záhradnícke plodiny, ktoré môžu spestriť klasické ovocné šťavy. Výsledkom boli veľmi zaujímavé kombinácie chuti a vône a navyše, všetky boli aj veľmi zdravé.

V rámci nového študijného programu pozemkové úpravy a informačné systémy v poľnohospodárstve pripravila Katedra krajinného plánova-

Foto: KC

nia a pozemkových úprav hneď niekoľko aktivít. V jednej z nich, s názvom Od papierovej mapy po 3D model, si záujemcovia mohli vyskúšať tvorbu 3D modelu prostredníctvom najmodernejších technológií, v ďalšej si mohli naplánovať ideálnu krajinu podľa vlastných predstáv. A pretože krajina sa skladá z množstva dielikov, ktoré musia do seba zapadať, bolo pre návštevníkov pripravené

pokračovanie na strane 6

Peter Šedík: Dôležité je stanoviť si ciele a naplňať ich vlastnou aktivitou

Jedným z laureátov už tradičnej súťaže Študentská osobnosť Slovenska, ktorá sa konala v decembri minulého roka, bol aj Ing. PETER ŠEDÍK, PhD., z Fakulty ekonomiky manažmentu SPU v Nitre, ktorý zvíťazil v kategórii Ekonómia.

Foto: archív PŠ

Pán inžinier, mohli by ste nám objasniť v čom spočíva vaša činnosť a aké aktivity v oblasti výskumu vykonávate?

Doktorandské štúdium som úspešne ukončil minulý rok v júni obhajobou dizertačnej práce na tému Využitie demografickej segmentácie pri tvorbe stratégií v marketingu včelieho medu. V súčasnosti pôsobím ako výskumný pracovník v

Centre informačných technológií FEM a náplňou mojej práce je realizácia spotrebiteľských štúdií a medzinárodných výskumov zameraných na potraviny a poľnohospodárske produkty - med, mliečne produkty, bio potraviny a iné. Okrem toho sa venujem aj vypracovávaniu medzinárodných vzdelávacích a výskumných projektov a nadväzovaniu nových možností spolupráce v oblasti vedy a výskumu.

Akej problematike sa aktuálne venujete vo výskume a aké sú perspektívy tejto vedeckej oblasti?

Hlavnou oblasťou môjho výskumu je marketing potravín a spotrebiteľské správanie. Keďže som vášnivý včelár - obhospodarujem štyridsaťpäť včelích rodín na štyroch stanovištiach, sústreďujem sa hlavne na včelársky sektor či už je to obchod so včelím medom, analýza spotrebiteľského správania pri nákupe a spotrebe včelieho medu, senzorické vnímanie kvality medu, skúmanie spotrebiteľských preferencií u nových produktov z medu (ochutené medy), alebo aj veľmi zaujímavej a atraktívnej oblasti ako je apiterapia - liečenie včelímimi produktmi. V tomto roku mám ambíciu venovať sa nutričnému

marketingu a kvalite včelieho medu s akcentom na jeho nutričnú hodnotu. Cieľom je zmapovať obsah minerálnych látok v rozličných druhoch medu z rôznych lokalít Slovenska a získané informácie využiť ako nástroj na zvýšenie atraktívnosti a konzumácie tohto vzácneho produktu medzi spotrebiteľmi.

Mohli by ste poradiť ostatným mladým ľuďom, ako sa z bežného študenta môže stať študent spolupodieľajúci sa na skvalitnení výskumu?

V prvom rade je potrebné nájsť svoj vlastný smer, ktorý vás bude nielen fascinovať, ale aj baviť (ideálne, ak je aj súčasťou vášho hobby) a postupne nadobúdať nové vedomosti. Cesta výskumníka začína štúdiom odborných publikácií či vedeckých článkov, ale samozrejme, to nie je postačujúce. Je podnecujúce hľadať inšpirácie v zahraničí počas rôznych výskumných pobytov a projektových stretnutí a získavať nové kontakty na spoluprácu pri prezentovaní svojich dosiahnutých výsledkov na domácich a zahraničných konferenciách. Dôležité je však stanoviť si ciele a postupne ich naplňať vlastnou aktivitou, iniciatívou a záujmom ☺.

rch

Pedagógovia FAPZ na stredných školách

V nadväznosti na prezentačné výstavy pomaturitného a celoživotného vzdelávania Kam na vysokú, sa takmer dvadsať pedagógov Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov SPU v Nitre zúčastnilo na propagačných náboroch na stredných školách. Stredoškôľakom a pedagógom poskytli informácie o akreditovaných študijných programoch na všetkých stupňoch štúdia, ale aj o priebehu prijímacieho konania, termínoch podávania tlačенých a elektronických formulárov

prihlášok, vysokoškolskej legislatívy a pod. Najčastejšie sa študenti zaujímali o uplatnenie v praxi, o možnosti štúdia v zahraničí, o podmienky ubytovania, o možnosť využívania výpočtovej techniky v rámci výučby, o účasť pri riešení aktuálnych výskumných problémov s možnosťou ďalšieho odborného rastu v priebehu doktorandského štúdia a v neposlednom rade ich zaujímali možnosti kultúrneho a športového využitia na univerzite.

FAPZ

Foto: archív FAPZ

S každým ďalším cudzím jazykom sa rozširujú naše obzory a pohľad na svet

PaedDr. Ľubomíra Moravcová, PhD., pôsobí ako vedúca Katedry jazykov FEM SPU v Nitre a vo svojej profesionálnej činnosti sa venuje výučbe nemeckého jazyka.

Foto: archív

Prečo sa treba učiť cudzí jazyk?

Lebo učiť sa ďalší jazyk neznamená len naučiť sa inak pomenovať tie isté veci. Znamená to aj naučiť sa o tých istých veciach premýšľať iným spôsobom. Známý taliansky filmový režisér Federico Fellini túto myšlienku vyjadril slovami - Iný jazyk znamená iné videnie sveta.

Takže čo všetko môže ovládanie cudzích jazykov priniesť?

Každému niečo iné. Niekomu ekonomickú výhodu, inému lepšiu prácu, ďalšiemu nových priateľov, zábavu, radosť z cestovania, spoznávanie novej kultúry... V každom prípade zvyšuje ovládanie cudzieho jazyka našu sebadôveru.

V rámci vašej profesie sa venujete nemeckému

mu jazyku. Niekde som čítala, že na Slovensku majú ľudia najväčší problém s nemčinou. Súhlasíte? Ktorému cudziemu jazyku dávajú prednosť naši študenti?

V súčasnosti zažíva boom anglický jazyk. Je to prirodzené, pretože je to jazyk vedy, dorozumiete sa ním takmer na celom svete. Z hľadiska polohy nášho štátu je však žiadaná aj nemčina. Na Slovensku máme približne 500 nemeckých a 2500 rakúskych firiem. Nemčina je pomerne náročný jazyk z gramatického hľadiska, ale nemyslím si, že patrí k tým najťažším. Podľa môjho názoru, naučiť sa po slovensky je pre cudzinca oveľa ťažšie. Naši študenti majú záujem aj o iné jazyky ako ruština, španielčina či francúzština. Kto má odvahu, skúša to aj s exotickými jazykmi, ako je napríklad čínština. Treba mať však skutočne silnú motiváciu, vytrvalosť a odhodlanie, lebo učenie sa zaberie mnoho času.

Aké sú hlavné rozdiely medzi nemeckým a slovenským jazykom?

Nemčina má na rozdiel od slovenčiny iba štyri pády, kde platia striktné pravidlá pri deklinácii a používaní predložiek. Rozdiely sú aj v rodoch podstatných mien a tvorbe minulého času. Slovenčina ako slovanský jazyk je flektívny jazyk, ohybný, nemčina je naopak analytický typ jazyka, ktorý sa tak neohýba.

Aký je podľa vás vývoj slovenského jazyka za posledné roky?

Súčasná slovenčina sa podľa mňa vyvíja pri-

merane tak, ako každý iný európsky jazyk. Zmeny nastávajú vplyvom globalizácie a vedecko-technického rozvoja, čím sa aj slovenský jazyk obohacuje o nové pojmy. Naopak, niektoré archaizmy zanikajú. Je to prirodzené, avšak určite sa nemusíme obávať, že by slovenčina zanikala alebo nejakým spôsobom upadala.

Aký je váš názor na viacjazyčnosť v rodinách?

V rodinách, kde majú rodičia rozdielny materinský jazyk, je prirodzené využívať túto možnosť, aby dieťa hneď od začiatku vnímalo oba jazyky. Ale v súčasnosti je trendom, že sa k viacjazyčnej výchove pridávajú aj rodičia, ktorí nie sú prirodzene viacjazyční.

Čo vás inšpirovalo naučiť sa práve nemčinu?

Ešte na základnej škole som chodila na súkromné hodiny nemčiny, keďže škola vtedy takúto možnosť neposkytovala. Bolo lákavé vedieť viac ako ostatní. Až neskôr som pochopila, aké výhody to prináša. V súčasnosti však zastávam názor, že ovládanie jedného cudzieho jazyka už nestačí. Niektoré firmy dnes hľadajú zamestnancov, ktorí hovoria minimálne dvomi cudzími jazykmi. V krajinách západnej Európy je už viacjazyčnosť bežná a v školách sa stáva samozrejmosťou. Súhlasím s výrokom Nelsona Mandelu: *Ak hovoríte s niekým v jazyku, ktorému rozumie, dostanete sa do jeho hlavy. Ak hovoríte s niekým jeho vlastným jazykom, dostanete sa do jeho srdca.*

rch

Šľachtiteľka Dorota Pospíšilová jubuluje

Najvýznamnejšia slovenská a svetovo uznávaná šľachtiteľka viniča hroznorodého na Slovensku Ing. Dorota Pospíšilová, CSc., oslávila 13. februára, okrúhle jubileum - 90 rokov. Prvá dáma slovenského šľachtienia

viniča sa zaoberá viničom a dorábaním vína niekoľko desaťročí a vinársky obzor na Slovensku sa jej podarilo posunúť ako málokomu pred ňou.

Prvenstiev má na svojom konte viacero. Je autorkou skvelých odrôd vína ako je Dunaj, Hron, Rudava, Váh a ďalšie. Počas svojej kariéry vyšľachtila dvadsaťštyri uznaných nových odrôd viniča.

Víno ako produkt vyrábaný z hrozna pozná ľudstvo už viac ako šesťtisíc rokov. Doteraz však hľadá správne odrody i chute. Ing. Dorota Pospíšilová mala pri šľachtení už od začiatku na mysli to, že pôvodné odrody, pestované na Slovensku, musí niečím obohatiť, alebo jej nové odrody ich musia kvalitatívnymi vlastnosťami prevyšovať. Tohto sa vždy striktné držala. Šľachtiteľka považuje skromnosť a pokoru za principiálny postoj k životu, preto akékoľvek honorácie zásadne odmieta.

„Tvrdá práca mi vždy bola mottom, pretože jej plody sú nezničiteľné. Každá práca vytvára plody, či už duchovné, alebo hmatateľné. Počas aktívnych rokov som mala vždy na zreteli, že pracujem pre budúcnosť, preto obrovská vďaka patrí ľuďom, ktorí mi nové odrody pomohli uviesť do života,“ hovorí oslávenkyňa. **Vážená pani inžinierka, akademická obec Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Vám k významnému životnému jubileu praje veľa zdravia, spokojnosti a životného elánu.**

r

Rekognoskačný prieskum Prírodnej rezervácie Listové jazero

Pracovníci Katedry environmentalistiky a biológie FAPZ SPU v Nitre - J. Ivanič Porhajašová, J. Noskovič, M. Babošová, K. Petrovičová a M. Lenčes - vykonali 27. januára so súhlasom správy CHKO Dunajské luhy prvotný rekognoskačný prieskum Prírodnej rezervácie Listové jazero nachádzajúcej sa v katastrálnych územiach obcí Nesvady a Vrbová nad Váhom.

Foto: archív FAPZ

V agrárnej krajine Podunajska predstavuje Listové jazero jednu z kľúčových výskumných lokalít

Cieľom prieskumu bolo zmapovať okolité poľnohospodárske štruktúry a nadväzujúce brehové porasty z hľadiska vhodného osadenia zemných pascí na zachytenie čo najširšieho spektra epigeickej fauny pre potreby výskumnej práce. Súčasne boli z vodnej plochy Prírodnej rezervácie Listové jazero na piatich rôznych miestach odobraté vzorky vody s cieľom zistiť koncentrácie vybraných ukazovateľov jej kvality. Keďže hlavným cieľom vedeckého projektu je vyhod-

notenie vplyvu špecifických mokraďových habitatov ako ekostabilizačných prvkov biodiverzity v agrárnej krajine Podunajska, Prírodná rezervácia Listové jazero, s rozlohou 410 200 m², predstavuje jednu z kľúčových výskumných lokalít. Za chránené územie bola vyhlásená v roku 1988 a jej úlohou je ochrana vzácneho biotopu vodného a močiarného vtáctva Podunajskej nížiny s prirodzenými brehovými porastami charakteru lužného lesa.

FAPZ

Park roka 2019: FZKI opäť bodovala

pokračovanie zo strany 1

krajinnú tvorbu na podporu propagácie kvalitných výsledkov práce záhradných a krajinných architektov, realizačných firiem, dodávateľov a v neposlednom rade aj osvietených investorov.

Kategória Park roka zahŕňa realizácie diel krajinnnej architektúry na verejnej ploche alebo vyhradenej zeleni v intraviláne obcí alebo v krajine (napr. park, námestie, sídlisková zeleň, vyhrade-

né areály a pod.) s výmerou minimálne 0,5 ha. Prvé miesto v kategórii Park roka 2019 získal projekt Park Waltrovka, autori projektu: Ing. P. Pasečný, Ing. I. Pasečná (absolventi FZKI), Ing. arch. L. Vogelová a Ing. R. Šimková. Druhé miesto získal projekt Rekonštrukcia parku pri soche Panny Márie pri Námestí Matice slovenskej v Dubnici nad Váhom, autori: landart ateliér, Ing. R. Masár, Ing. K. Masárová (absolventi FZKI).

r

Fakulta biotechnológie a potravinárstva opäť privítala záujemcov o štúdium

Fakulta biotechnológie a potravinárstva (FBP) privítala študentov stredných škôl zo Slovenska i zahraničia 7. februára v rámci dňa otvorených dverí.

Záujemcovia o štúdium získali informácie o možnostiach štúdia na fakulte, absolvovania zahraničných stáží či praktickej príprave, ktorá je dôležitou súčasťou študijných plánov a má vplyv na dobrú uplatniteľnosť absolventov FBP v praxi.

Súčasťou podujatia bola aj návšteva Výskumného centra AgroBioTech, kde sa stredoškólači oboznámili s výskumným zameraním, aktuálne riešenými projektmi a prístrojovým vybavením laboratórií výskumného centra.

Prehliadka pokračovala na katedrách fakulty. V rámci nej pracovníci katedrií predstavili edukačné aj výskumné zameranie jednotlivých pracovísk. Stredoškólači mali možnosť diskutovať, ale tiež ochutnať obohatené chlebíky s prídavkom orechov a tekvice či keksíky s mäťou, medovkou, zázvorom a citrónom.

Stredoškólakom sa predstavili aj zástupcovia študentského spolku Pasteur, ktorí im ponúkli pomocnú ruku počas prvých dní na univerzite, ale aj pri ďalších aktivitách, ktoré ich ako budúcich vysokoškolákov čakajú.

Ďalší DOD na FBP je naplánovaný na 27. marca 2020.

FBP

Foto: archív FBP

FBP: Medzinárodná zimná škola

Vo Výskumnom centre AgroBioTech SPU v Nitre sa 6. februára konala Zimná škola ANIMAL BIOTECHNOLOGY 2020 s medzinárodnou účasťou. Zameraná bola na problematiku „Zvieratá ako biologický model pre biotechnologický výskum“. Garantom ZŠ bol prof. Ing. Peter Chrenek, DrSc., organizátorom Fakulta biotechnológie a potravinárstva a VC AgroBioTech v spolupráci s NPPC VÚŽV Nitra. Spolu bolo zaregistrovaných 82 účastníkov. Okrem domácich prednášajúcich prezentovali aktuálny stav v rámci uvedenej problematiky aj hostia z Česka, Nemecka, Poľska, Maďarska a Srbska.

r

Podujatie sa uskutočnilo v priestoroch Výskumného centra ABT SPU v Nitre

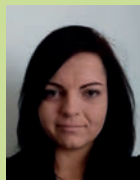
Foto: archív ABT

Foto: archív DH

Ocenenie za projekt Bylinné výsadby v záhradách Starého Biskupského Hostinca v Nitre prevzala aj doc. Dagmar Hillová, PhD., z FZKI

V ZRKADLE

Ing. IVANA LICHNEROVÁ
Pracovná pozícia:
 doktorandka na Katedre práva
 Fakulty európskych štúdií a re-
 gionálneho rozvoja
Miesto narodenia: Martin

Vek: 26

Čím ste chceli byť ako dieťa?

Keď som bola malá, najprv som chcela byť doktorkou a potom právničkou. Nakoniec som zakotvila na SPU a som veľmi spokojná, nemenila by som. ☺

Čo ste študovali a prečo práve tento odbor?

Vyšťudovala som regionálny rozvoj a politiky EÚ, lebo vždy ma zaujímala problematika verejnej správy - samosprávy, jej fungovanie, postavenie či pôsobnosť.

S kým by ste sa chceli stretnúť a porozprávať?

S každým, kto dokáže vypočuť aj mňa.

Z čoho ste mali v poslednom období najväčšiu radosť?

Osobne mám radosť z každej maličkosti, bez ohľadu na jej charakter. Teším sa z toho, že som včera ráno vstala a živá a zdravá docestovala do Nitry.

Čo by ste zmenili, keby ste mohli?

Súčasnú politickú situáciu a sociálny systém na Slovensku.

Čo rada čítate (počúvate)?

V poslednom období ma nadchne akákoľvek odborná literatúra, v ktorej čo i len zbadám pojem decentralizácia verejnej správy, alebo prenesená kompetencia na úseku stavebného poriadku ☺. Popri čítaní, alebo len tak pri meditovaní, si rada vypočujem tóny klasickej hudby.

Áké máte koníčky?

Veľmi rada šoférujem. V letnom období sa rada starám o dreviny, dokonca sa mi podarilo už aj pár stromčekov vypestovať zo semiačok, no žiaľ nevydržali.

Máte zlovyk, ktorého sa neviete zbaviť?

Neviem odolať vôni kávy ☺.

Áké hodnoty sú pre vás v živote najdôležitejšie?

Rodina, zdravie, dobré vzťahy.

Máte nejaký obľúbený citát?

Nie, ale v živote sa snažím riadiť výrokom neznámeho autora: „Sú dve hlavné pravidlá úspechu: nikdy nehovor všetko, čo vieš.“ *rch*

VESELOU CERUŽKOU

Marcel Kríštofovič

A MÁME PO CHLEBE! TO JE BERNARDÍN OD ČERVENÉHO POLMESIACA. CHODÍ LEN S TER-MOSKOU IBIŠTEKOVÉHO ČAJU.

Kam na vysokú: od Trnavy po Prešov

pokračovanie zo strany 1

jú práve otázke budúceho uplatnenia v praxi. Veríme, že viacero z nich k nám zavíta vo februári a v marci na dni otvorených dverí, počas ktorých budú mať možnosť nahliadnuť aj do priestorov našich fakúlt,“ povedal prorektor SPU pre vzdelávanie prof. Milan Šimko.

Celkovo sa na všetkých šiestich podujatiach zúčastnilo 6500 maturantov a študentov nižších ročníkov zo 132 stredných škôl.

PREDSTAVUJEME ZÁUJMOVÉ ZOSKUPENIA NA SPU

Ondrej Debrecéni: Byť zoboristom je životný štýl

Zobor nie je len názov vrchu nad Nitrou, ale aj folklórneho súboru, ktorý združuje študentov oboch nitrianskych univerzít. Jeho zriaďovateľom je Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, ktorá folkloristom poskytuje materiálnu aj ideovú záštitu. Tvorí ho tanečná, spevácka a hudobná zložka. Dramaturgicky sa orientuje na spracovanie pôvodného folklórneho materiálu z okolia Nitry a z tekovskej a požitavskej oblasti, priestor však dáva aj iným kútom Slovenska. Oslovili sme umeleckého vedúceho Folklórneho súboru ZOBOR, Ondreja Debrecéniho ml.

Foto: archív FS

FS ZOBOR reprezentuje univerzitu a mesto nielen na významných folklórnych festivaloch, ale aj obecných slávnostiach, jarmokoch, hodoch, vinobraniach...

Čo pre vás osobne znamená byť „zoboristom“?

Keďže som druhou zoboristickou generáciou (otec pôsobil ako hudobník, vedúci kapely i riaditeľ súboru, mama bola speváčka), od malička som sa zúčastňoval na súborových aktivitách, sústreďeniach aj vystúpeniach. Aktívnym členom som od roku 1992, takže väčšiu časť života mám spojenú so súborom. Ako mnoho bývalých členov, ktorí sa po rokoch vracajú do súboru, neviem si predstaviť, že by som v ňom nebol, že by som mal voľný pondelňajší alebo stredajší večer. Byť zoboristom je pre mňa a väčšinu ľudí v mojom okolí životný štýl.

Počas 64 rokov svojej existencie odchoval Folklórny súbor ZOBOR stovky tanečníkov, hudobníkov a spevákov. Je folklór príťažlivý aj pre dnešných mladých ľudí?

V poslednom období naozaj zaznamenávame nárast záujmu mladých ľudí o folklór, respektíve o niektoré formy jeho prejavu. Dôvodom je viacero faktorov, z ktorých najvýraznejším je asi medializácia tradičnej kultúry prostredníctvom televíznych relácií v RTVS Zem spieva či Folklorika, ale aj cez komerčné projekty Šláger alebo Senzi. Zvýšený záujem možno dobre vidieť napríklad aj na rastúcej obľúbenosti hudobných zoskupení Kandráčovci alebo Kollárovci. Tradičná kultúra, a hudba predovšetkým, sa komercializuje závažným tempom, čo na jednej strane prináša nových priaznivcov, na druhej však prispieva k zániku tradičných foriem a kultúrnych prvkov. Násť zdravý rovnováhu medzi masovým gýčom a jedinečným, no širšej verejnosti málo hovoriacim autentickým prejavom môže byť mimoriadne ťažké. V kaž-

dom prípade sme však za tento nárast popularity vďační.

FS ZOBOR tradične tvoria tanečníci, speváci a hudobníci. Koľko má v súčasnosti členov?

V tomto akademickom roku je ich šesťdesiat, z toho štrnásť študentov SPU a jedenásť z UKF. Ostatní sú absolventmi oboch nitrianskych univerzít.

V zimnom semestri ste organizovali konkurzy, aká bol odozva? Našlo sa dostatok hudobne, pohybovo a hlasovo nadaných študentov?

Konkurz je každoročne príležitosťou spoznať nových ľudí, nové povahy. Súboristi spolu travia veľmi veľa času, skúsenosť s folklórom, pohybové zručnosti alebo muzikalita sú iba malou časťou toho, čo je pre súboristu dôležité. Základ je vôľa pracovať v tíme, prispôbiť sa a byť zodpovedný najmä voči ostatným. A stále nachádzame ľudí, ktorí toto so sebou prinášajú.

Kde vás nájdú študenti, ktorí majú aktívny záujem o folklór?

Každý, komu neprekáža obetovať svoj voľný čas a vystúpiť zo svojej komfortnej zóny, kto má chuť pracovať a učiť sa nové veci, kto chce spoznávať tradičnú slovenskú kultúru a získať kamarátov na celý život, nás nájde v študentskom domove Mladosť na druhom poschodí každý pondelok a stredú od siedmej do desiatej večer.

Čo čaká zoboristov v roku 2020?

Tento rok sa bude niesť v znamení priprav na blížiace sa 65. výročie založenia súboru, ktoré oslávime na budúci rok v júni. Beží nám niekoľko väčších projektov, prostredníctvom ktorých sa zameriavame na získavanie praktických zručností a zvyšovanie interpretačných kompetencií

v oblasti tanca, spevu a hudby. Cielene sa venujeme spoznávaní štruktúry tanečného a piesňového repertoáru v súlade s miestnymi tradíciami v kultúrnych oblastiach, ktoré súbor doteraz nepracoval. Súvisí to s prípravou nového programu súboru.

Samozrejme, pripravujeme sa na letnú sezónu 2020, ktorá pre nás znamená intenzívnejšie tréningy a spoločne strávené víkendy počas 4 - 5 mesiacov. Letné festivaly, obecné slávnosti, jarmoky, hody, vinobrania, to všetko sú podujatia, na ktorých Folklórny súbor ZOBOR reprezentuje univerzitu a mesto a prezentuje tradície a hodnoty, z ktorých vychádzame. Leto je obdobím, keď si súboristi vychutnávajú svetlo javiska a potlesk divákov, je to naša sezóna. A s tým súvisí odmena v podobe účasti na medzinárodnom folklórnom festivale v portugalskom Porte, pod záštitou organizácie UNESCO (CIOFF). Čaká nás desať dní strávených pod lúčmi horúceho portugalského slnka (a mesiaca).

Rozbiehate aj činnosť občianskeho združenia Pro ZOBOR SPU. Aká je jeho úloha?

Združenie má vytvárať odborný a organizačný rámec pre činnosť Folklórneho súboru ZOBOR. Jeho úlohou je predovšetkým sledovať nové trendy pri práci s mladými ľuďmi v oblasti tradičnej kultúry a realizovať ich v našich podmienkach. Znamená to množstvo administratívy pri príprave projektov, zháňaní lektorov, materiálu aj financií. Tu treba spomenúť nášho zriaďovateľa, Slovenskú poľnohospodársku univerzitu v Nitre, ktorá činnosť združenia podporuje a okrem všetkých ostatných výhod nám ponúkla aj nové priestory na túto činnosť.

Podarilo sa vám získať aj dotáciu, ktorú SPU v Nitre poskytuje univerzitným záujmovým zoskupeniam na kultúrnu, športovú a voľnočasovú činnosť. Na čo ste ju využili?

V tomto akademickom roku realizujeme štyri samostatné projekty podporené Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre. Vďaka dotácii na podporu kultúrnych, športových a voľnočasových aktivít študentov SPU sa nám podarilo zakúpiť tanečnú obuv pre viac ako polovicu tanečníkov, nové kroje, ktoré budú môcť naši členovia využiť v troch najnovších tancoch a chlapci budú mať konečne na hlave tie správne klobúky. Obnova krojového parku je mimoriadne veľká položka rozpočtu každého folklórneho súboru. Sme veľmi radi, že nám univerzita vyšla v ústrety a pomohla práve s touto kritickou časťou našej činnosti.

za

Zo stáže v Číne zameranej na výskum pšenice

Čína je známa nielen ako druhá najsilnejšia ekonomika sveta, ale aj ako krajina s bohatou históriou a kultúrou. V minulom roku (september - december 2019) som mal možnosť absolvovať trojmesačnú doktorandskú stáž na Shandong Agricultural University v meste Tai'an.

Na cestu som odchádzal s nadšením aj rešpektom, predsa len je to iná kultúra s úplne odlišným jazykom. Naša Katedra fyziológie rastlín Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov má s mojimi hosťiteľmi na univerzite výborné

pracovné vzťahy a od začiatku sa o mňa veľmi dobre starali. Vo výskume sme sa venovali reakciám pšenice na stres z tepla a zo sucha. Hodnotili sme fotosyntetické parametre, ktorým sa venujem aj vo svojej dizertačnej práci. Popri

tom som mal však príležitosť nahliadnuť do „kuchyne“ viacerých mladých výskumníkov, keďže v Číne sa už študenti na úrovni bakalárskeho stupňa zapájajú do väčších výskumných projektov. Myslím si, že je to veľké plus, keď mladí študenti môžu nadobúdať skúsenosti vo výskume a zároveň byť súčasťou väčšieho tímu.

Čína je obrovská krajina s krásnymi miestami, prírodnými i po stáročia kultivovanými, kde nájdete najväčšie metropole sveta s najvyspelejšími technológiami, ale aj tradičné dediny, kde ľudia žijú v úzkom spojení s prírodou. Číňania sú vo všeobecnosti veľmi pracovití a svedomití. Je bežné, že študenti aj učitelia prichádzajú do laboratórií pred ôsmou hodinou a odchádzajú okolo jedenástej večer, a to aj v sobotu a nedeľu. Na druhej strane vždy je priestor aj pre nejakú spoločnú oslavu, večeru či debaty o všeličom. Inšpirujúce prostredie, do ktorého sa budem rád vracáť.

Ing. Erik Chovanček, FAPZ

Foto: archív ECH

Autor článku (v strede) s čínskymi kolegami a študentmi na Shandong Agricultural University

Povodne a zmena klímy

pokračovanie zo strany 1

biometeorológie a hydrológie, Katedra krajinného inžinierstva, Katedra krajinného plánovania a pozemkových úprav, externí spolupracovníci zo Slovenského hydrometeorologického ústavu, Slovenského vodohospodárskeho podniku a ďalší odborníci z praxe. Keďže daná téma je v súčasnosti vysoko aktuálna, projekt je zameraný na informačné aktivity zaoberajúce sa znížením rizika povodní a na objektívne informovanie o nepriaznivých dôsledkoch zmeny klímy.

Cieľom projektu je informovať cieľovú skupinu o nepriaznivých dôsledkoch zmeny klímy, ako sú vlny horúčav, sucho, prívalové dažde, povodne, zosuvy pôdy a erózia pôdy. Projekt zároveň rieši informovanosť cieľovej skupiny v rámci otázky adaptácie na tieto mimoriadne udalosti.

Cieľovou skupinou projektu sú študenti stredných a vysokých škôl, pedagógovia, zamestnanci verejnej správy, odborníci v dotknutých oblastiach a široká verejnosť. Cieľová skupina nadobudne relevantné informácie týkajúce sa uvedenej problematiky projektu prostredníctvom informačných programov, ktoré budú zahŕňať medzinárodnú konferenciu, súťaže, prednášky, praktickú environmentálnu výchovu vo forme exkurzií v teréne, informačné dni na školách, a najmä praktické ukážky počas informačnej aktivity - letnej školy. Uvedené aktivity budú podporené vytvorením webovej stránky s riešenou problematikou, tvorbou audiovizuálnych dokumentov, brožúr, letákov a o ich priebehu budeme priebežne informovať na webovej stránke, ktorá bude spustená v nadchádzajúcich dňoch (www.zmenaklimy.sk).

Ing. Kristína Candráková, PhD., FZKI

OZNAMUJEME

Predseda Vedeckej rady Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre oznamuje, že 18. marca 2020 o 9.00 h sa v posluchárni Z-01 (Tr. A. Hlinku 2) bude konať verejná inauguračná prednáška **doc. RNDr. Ing. Tomáša Tótha, PhD.**, pedagóga na Katedre chémie, na tému: Riziká antropogénnej metalizácie biotických zložiek životného prostredia.

Dekan Technickej fakulty SPU v Nitre oznamuje, že:

25. marca 2020 o 9.00 h vo veľkej zasadačke TF (Tr. A. Hlinku 2, pavilón MF, 4. posch.) prednesie **Ing. Rudolf Abrahám, PhD.**, odborný asistent na Katedre dopravy a manipulácie, habilitačný

prednášku na tému Silové interakcie medzi kolesovým traktorom a podložkou a bude obhajovať habilitačnú prácu Výskum zefektívnenia silových interakcií medzi kolesovým hnacím ústrojenstvom a podložkou prostredníctvom špeciálnych hnacích kolies;

25. marca 2020 o 11.00 h vo veľkej zasadačke TF (Tr. A. Hlinku 2, pavilón MF, 4. posch.) prednesie **Ing. Miroslav Macák, PhD.**, odborný asistent na Katedre strojov a výrobných biosystémov, habilitačný prednášku na tému Metódy proximálneho mapovania a monitorovania pôdných vlastností a bude obhajovať habilitačnú prácu s názvom Pohyb poľnohospodárskych strojov a jeho vplyv na efektívnosť rastlinnej výroby.

FZKI otvorila dvere dokorán

pokračovanie zo strany 3

puzzle s tematikou pozemkových úprav. Aktivity s názvom Vieš ako správne kompostovať? sa dotkla aktuálnej problematiky kompostovania a mulčovania, ktorými sa predchádza vzniku odpadu.

Pre krajinného inžiniera, projektanta pozemkových úprav, krajinného architekta alebo záhradníka je dôležité vedieť, ako sa dá podľa rôznych živočíchov, nachádzajúcich sa vo vode, zistiť jej kvalita. Katedra krajinného inžinierstva, ktorá zabezpečuje študijný program krajinné inžinierstvo, preto pripravila aktivitu Život vo vode. Ďalšia z aktivít - Pozeraš sa otvorenými očami - bola zasa zameraná na minerálne pramene na Slovensku. Katedra biometeorológie a hydrológie predstavila prístroje, ktorými vieme zaznamenávať priebeh počasia a spôsoby ako ho predpovedať. Záhradný a krajinný architekt musí vedieť prezentovať svoje návrhy, preto si návštevníci, spoločne s pedagógmi z Katedry krajinné a záhradnej architektúry, mohli vyskúšať svoje kresliarske zručnosti v rámci aktivity Kresba, nástroj záhradného architekta. Katedra biotechniky zelene poukázala na to, že krajinný architekt musí vedieť nielen vhodne vybrať a skombinovať stromy, kry, kvitnúce kvetiny a okrasné trávy, ale niekedy je jeho úlohou aj aranžovanie dočasných kvetinových kompozícií. Aby však vedel správne navrhnuť a použiť dreviny v sadovníckych úpravách, musí ich poznať. Ako rastú, čo potrebujú? Aké majú kvety a plody? Na tieto otázky dala odpoveď aktivita Poznáš dreviny?

Súčasťou Dňa otvorených dverí na FZKI bola výstava prác študentov a absolventov a záujemcovia mali tiež príležitosť nahliadnuť do interaktívnej experimentálnej záhrady, ktorá slúži ako živá učebnica trvaliek a kvetinových kompozícií.

Ing. Kristína Candráková, PhD., FZKI

PRÁVE VYŠLI

SKRIPTÁ

D. Halmová - L. Končeková: Základy poľnohospodárstva, 1. vydanie, náklad 100 ks, cena 3,10 €,

E. Aydın - J. Antal: Integrovaný manažment povodia poľnohospodársky využívannej krajiny, 1. vyd. 150 ks, 5,50 €.

P. Zajác a kol.: Hygiena distribúcie a predaja potravín, 2. prepracované vyd., 200 ks, 4 €.

J. Medo: Mikrobiálna genetika, 1. vyd. 100 ks, 1,70 €.

Ľ. Kubicová: Strategický marketing, 2. zmenené vyd., 100 ks, 2,50 €.

P. Šmehýl a kol.: Farmové chovy zveri, 1. vyd., 200 ks, 4,50 €.

M. Božíková a kol.: Praktická učebnica fyziky pre technikov - I. diel, 1. vyd., 350 ks, 4,50 €.

M. Božíková a kol.: Praktická učebnica fyziky pre technikov - II. diel, 1. vyd., 350 ks, 4 €.

VEDECKÉ MONOGRAFIE

J. Drgoňa a kol.: Vplyv výživy na kvantitatívne a kvalitatívne parametre úrod zrna a silážnej hmoty kukurice siatej, 1. vyd., 100 ks, 4 €.

J. Ivanič Porhajašová a kol.: Vplyv systémov hospodárenia na ornej pôde na biodiverzitu epigeických skupín, 1. vyd., 100 ks, 3 €.

J. Mlynek a kol.: Porovnanie kvalitatívnych parametrov mäsa ošípaných plemena mangalica v extenzívnom a intenzívnom chove, 1. vyd., 100 ks, 4,50 €.

B. Drábová a kol.: Antioxidačné enzýmy liehovarníckych kvasiniek *Saccharomyces cerevisiae*, 1. vyd., 100 ks, 4 €.

METODICKÁ PRÍRUČKA

Z. Lušňáková a kol.: Teória a prax manažmentu ľudských zdrojov a manažérskej práce, 1. vyd., 100 ks, nepredajné.

Vydavateľstvo SPU

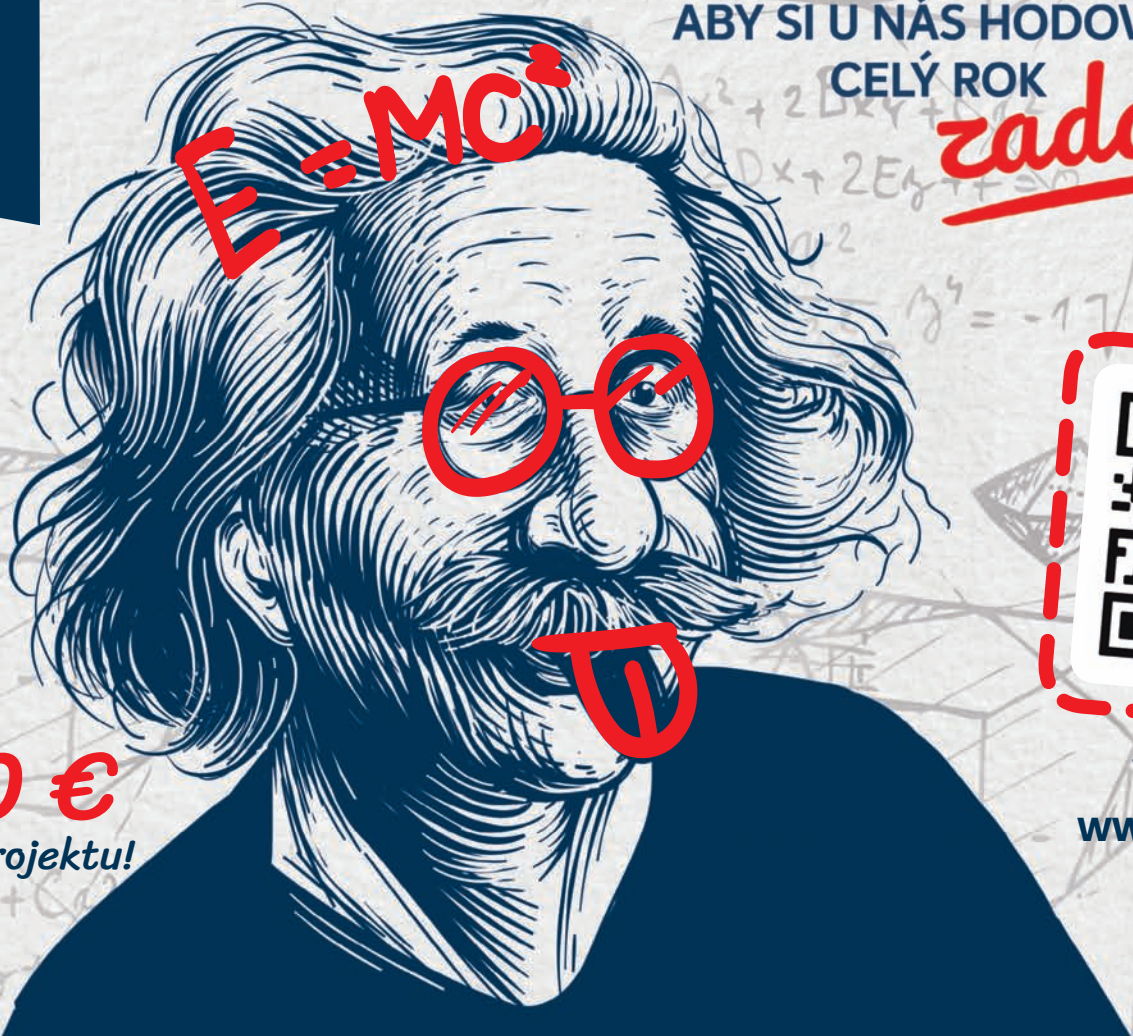
KRAI
Moderné slovenské
POTRAVINY

NEMUSÍŠ BYŤ ZROVNA

KRAJINSTAJN

ABY SI U NÁS HODOVAL
CELÝ ROK

zadarmo!

+ až 1000 €
na realizáciu Tvojho projektu!

Viac info čakuj na
www.krajinstajn.sk